

Jalgrattaga liikluses

Jalgrattast

Jalgratas on vähemalt kahe rattaline sõiduk, mis liigub sellel sõitva või sõitvate inimeste lihasjõul. Jalgrattal võib olla ka mootor. Jalgrattaid valmistatakse erineva suurusega ja erinevaks otstarbeks. Tänavasõidujalgratas peab vastama kindlatele nõuetele.

Jalgrattal peab olema töökorras pidur ja signaalkell. Jalgratta pidur võib toimida nii jalaga kui käega pidurdades. Veelgi parem on kui pidurid on jalgrattal nii esi- kui tagarattal. Signaalkell on vajalik jalakäijate hoiatamiseks. Vähemalt ühe ratta mõlemal küljel peab olema kollane helkur.

Pimeda ajal või halva nähtavuse korral peab jalgrattal ees olema valge- ja taga punane tuli. Punast tuld võib asendada punane helkur. Lisaks helkurile võib kasutada ka punast plinkurit.

Enne jalgrattaga teeasumist kontrolli jalgratta korrasolekut. Selleks vaata kas:

- Jalgratta kummid on parajalt täis pumbatud;
- Pidurid on töökorras;
- Signaalkell töötab;
- Kas kõik kinnitusmutrid on parajalt pingutatud;
- Jalgratta kett on paraja pinge all ja ketipingutaja korras.

Sõita tohib ainult korras jalgrattaga ja seetõttu kõrvalda koheselt kõik rikked.

Jalgratturi varustus

Jalgrattaga sõidu ajal on soovitatav kanda jalgratturi kiivrit. Kiivri kandmine ei ole kohustuslik, kuid õnnetuse või lihtsalt kukkumise korral kaitseb kiiver jalgratturi pead.

Jalgrattale, eriti väikesele, kinnita märgulipp, siis on jalgrattur paremini nähtav. Riieusena kannu eredavärvilisi riideid, need teevad sind paremini nähtavaks. Jalgratta sõiduks kasutatavad püksid ei tohi sattuda jalgratta keti vahele. Jalgratta keti vahele sattunud riietuseseemed võivad põhjustada jalgratturi kukkumise.

Vali sõitmiseks kohta

Alati on kõige mõistlikum jalgrattaga sõita teel, kus ei liigu autosid. Alla 10 aastane jalgrattur tohib sõita kõnniteel, jalgrattateel ja õuealal. Üle 10 aastane jalgrattur ei tohi enam sõita kõnniteel, kuid ka sõidutee kasutamine ei ole noorel jalgratturil soovitatav. Lisaks peab sõiduteel sõitval 10-15 aastasel jalgratturil olema jalgratturi tunnistus. Õuealal kehtestatud kiirusepiirang 20 km/h ja kohustus jalakäijate vahel liikuda jalakäija kiirusega kehtib ka jalgratturi kohta.

Kõigil jalgratturitel on keelatud sõita mööda sõiduteed, kui tee kõrval on jalgrattatee. Kai jalgrattateel on liiklusmärkidega jalgratturi jaoks eraldatud üks teepool, siis tuleb tal ka seda teepoolt kasutada. Tee ühise kasutamise korral ei tohi jalgrattur ohustada ega takistada jalakäijat, ka jalakäija ei tohi takistada jalgratturi sõitu.

Mootoriga varustatud jalgrattal tohib sõita aga alates 14 eluaastast.

Sõiduteed kasutades tuleb jalgratturil täita samu liikluseeskirja punkte, mis sõidukijuhtidel:

- Teele välja sõites anna teed teel liiklejatele;
- Manöövrите korral tuleb anda hoiatusmärguandeid;
- Teelt ära sõites või pöörded tehes tuleb anda teed jalakäijatele;
- Täita tuleb liiklusmärkidega, teekattemärgistuste ja teiste liikluskorraldusvahendite nõudeid ja palju muud.

Jalgratturi jaoks on lubamatud järgmised tegevused:

- Sõita ei tohi teel, millel on jalgrattaga sõitmist keelav liiklusmärk;
- Jalgrattaga ei tohi sõita ühissõidukirajal, sellele võib suunduda vaid enne pööret või peatumist;
- Sõitmine ühesuunalisel teel liiklusele vastassuunas.

Lisaks ei tohi jalgrattur veel:

- Sõita juhtrauast kinni hoidmata;
- Lasta ennast vedada teisel sõidukil;
- Vedada esemeid, mis takistavad liikumist või ohustavad teisi liiklejaid;
- Vedad haagist, mis eole selleks valmistatud;
- Sõidutada reisijat, kes ei istu kindlalt istmel;
- Olla joobes või väsimusseisundis, mis takistab liiklusolude tajumist;
- Ületada jalakäijate ülekäigurada jalgrattal sõites, kuna sõidukijuht ei oska seal oodata kiiresti liikujat.

Ohuolukorrad, mida sageli kogevad jalgratturid:

- Sõidukijuht ei lase läbi paremalt lähenevat jalgratturit;
- Autojuht ei anna teed eesõigusemärgiga teel liikuvale jalgratturile;
- Tagan lähenev auto võib jalgratturile ette pöörata ja pidurdada;
- Vasttulev auto ei anna vasakpöördel teed;
- Pargitud auto võib risti ette sõita;
- Peatunud auto alustab ootamatult sõitu;
- Autojuht võib ootamatult avada sõiduki ukse;
- Takistuse varjust sõitvad jalgratturid ei märka teineteist;
- Jalakäija ei märka jalgratturit;
- Seisva auto varjust võib laps teele joosta

Ohuolukordadesse võib jalgrattur kergesti sattuda ka vasakpöört sooritades. Eriti ohtlik on vasakpöört kui samas suunas on mitu sõidurada. Ohutuse tagamiseks on kõige parem tulla jalgrattalt maha ja ületada tee ratast käekõrval lükates. Tihedas linnaliikluses ära sõida eessõitval autol liiga lähedal, sest auto pidurid peatavad sõiduki palju kiiremini, kui suudad peatada jalgratta.

Jalgrattal sõitja oskused

Jalgratturi sõiduoskusi saab hinnata eelkõige tema sõitmisel väikese kiirusega. Jalgrattur peab suutma hoida tasakaalu liikudes jalakäija kiirusega. Jalgrattur peab suutma sõita sirgjooneliselt, oskama sõita slaalomit ja peatuda täpselt etteantud kohas. Lisaks peab jalgrattur oskama oma sõidukit juhtida nii parema kui vasaku käega. Lisaks peab ta suutma sõita üle kiige.

Nende harjutuste alusel saab hinnata jalgratturi sõiduoskusi. Alles pärast seda, kui jalgrattur on kindlalt omandanud eeltoodud harjutused, võib ta hakata sõitma sõiduteel. Lisaks heale sõiduoskusele peab jalgrattur tundma liikluseeskirju. Jalgratturil vanuses 10-15 aastat tuleb juhitudunniuse saamiseks sooritada liiklustest ja sõidueksam.

Teisest liiklejast möödumine

Meie liiklus on parempoolne ja seetõttu hoia alati kasutatava sõiduraja parempoolsele osale. Arvesta et mõnel teel on jalgratturite käsutuses vaid pool teed. Jalgratturite vastuliikudes mööduge teineteisest alati paremalt. Ka vastusõitvast autost möödu alati paremalt. Aegalasemalt sõitvast jalgratturist möödu vasakult. Samuti möödu vasakult ka seisvast autost.

Sõites takistuse tõttu välja tee keskele, arvesta et sul tuleb teed anda vastuliikuvale sõidukile. Kui teel tekib olukord, kus sõidukijuht võib sind mitte märgata või sa ei oska ise hinnata teise liikleja käitumist vähenda kiirust ja vajadusel peatu.

Jalgratturi märguanded

Jalgrattur nagu iga teine juht peab enne manöövri alustamist andma vähemalt 3 sekundi vältel hoiatusmärguandeid. Märguande võib lõpetada vahetult enne manöövri sooritamist, kuna manöövri ajal on juhtrauast parem hoida kahe käega.

Märguandeid tuleb anda järgnevalt:

- Parempöördeks siruta välja parem käsi;
- Vasakpöördeks siruta välja vasak käsi
- Pidurdamisest anna märku väljasirutatud kätt üles-alla liigutades.

Parempöörde märguannet näita enne parempööret, enne sõiduraja vahetust paremale ja enne seismajäämist. Vasakpöörde märguannet näita enne sõidu alustamist, enne vasakpööret ja enne sõiduraja vahetust.

Jälgi hoolikalt ka teiste juhtide märguandeid, et varakult kavandada oma tegevust.

Asukoht sõites ja pöörete ajal

Sõiduteel sõita võid vaid siis, kui sõidutee kõrval puudub jalgrattatee. Sõiduteel tuleb sõita esimesel sõidurajal. Hoidu võimalikult paremale ja võimalusel väldi sõitu

sõiduraja keskel. Eriti ohtlik on sõidutee servast kaugemal sõitmine kohtades, kus on halb nähtavus või sõidukid liiguvad suure kiirusega. Kui sõidutee servas on asfaltkattega teepeenar, kasuta jalgrattaga liikudes seda.

Pöördeks paremale suundu tee parema serva lähedale.

Sõiduraja keskele võib liiklust jälgides sõita, enne möödumist seisvast sõidukist või enne reastumist tee keskele vasakpöördeks. Sõites sõiduraja keskele mõistavad teised juhid sinu käega antud märguannet paremini. Pöördeks vasakule suundu tee telgjoone lähedale. Ühesuunalise liiklusega teel suundu aga vasakpöörde tegemiseks tee vasakpoolse serva lähedale.

Tiheda liiklusega teedel või seal, kus autod sõidavad kiiresti on ohutum tulla jalgrattalt maha ja ületada sõidutee jalgratast käekõrval lükates.

Jalgrattur ja jalakäija

Jalgrattal sõites pead täitma kõiki juhtidele mõeldud liikluseeskirja punkte, jalgratast käekõrval lükates aga jalakäijatele mõeldud liikluseeskirja nõudeid.

Jalgratturil tuleb anda jalakäijale teed:

- Teele välja sõites
- Teelt ära pöörates
- Ristmikul parempöört sooritades
- Ristmikul vasakpöört sooritades
- Trammipeatuses ühissõidukile minejatele ja sellelt tulijatele
- Ülekäigurajal tee ületajale
- Foori lubava tulega teeületamist lõpetajatele

Kellel tuleb anda teed

Kõigil ristmikel on kindlaksmääratud sõidujärjekord. See määratakse liiklusmärkide, fooride või liikluseeskirja reeglitega. Kui ristmikul eesõigused puuduvad, on tegemist samaliigiliste teede ristmikuga ja juhinduda tuleb parema käe reeglist, see tähendab, et teed tuleb anda paremalt lähenejale.

Kui sõidusuunas on liiklusmärgid “Anna teed” või “Peatu ja anna teed” anna teed ristival teel või mööda peateed sõitjale. Liiklusmärgi “peatu ja anna teed” korral on vajalik ka peatumine veendumaks, et sõidukeid ei lähene. Sõites kruusakattega teelt asfaltteele tuleb samuti anda teed asfaltteel sõitjale.

Kui peatee muudab ristmikul suunda anna teed mööda peateed lähenevale sõidukile. Kui sõidad sellisele ristmikule mööda kõrvalteed ja kõrvaltee jääb sinust paremale, anna teed lisaks peateel sõitjatele ka paremalt lähenejale.

Trammile anna teed kõikjal, kus puuduvad foorid. Trammiteed ületades ole ettevaatlik, sest seal võib kergesti kukkuda.

Raudteed võib ületada vaid selleks ettenähtud kohas siis kui tõkkepuud on avatud ja punased vilkuvad tuled ei põle. Kohtades kus puuduvad punased vilkuvad tuled ja tõkkepuu, ära ületa raudteed rongi lähenedes. Raudteed ületades ära kiirusta, sest ka siin on oht kukkuda.

Vasakpöört sooritades anna teed vastuliikuvale sõidukile. Asulas sõites ole ettevaatlik kui ühissõiduk hakkab väljuma peatusest, sest ka ühissõidukile tuleb anda teed. Nähes operatiivsõidukit või kuuldes selle helisignaali ära takista operatiivsõiduki liikumist.

Reguleeritud ristmikud

Ristmik on reguleeritud, kui ristmikul töötab foor või reguleerija.

Ristmikku tohib ületada foori rohelise tule korral. Nooltuledega foori roheline tuli lubab liikuda noole suunas. Lisasektsiooniga foor lubab lisasektsiooni suunas liikuda ainult siis, kui see on sisse lülitatud.

Kui foori all on jalgrattaga lisatahvel või foorituledel on jalgratta kujutis reguleerib see foor jalgrataste liiklust.

Ristmikul millel töötab reguleerija tohib seda ületada siis, kui reguleerija on juhi poole küljega. Reguleerija ülestõstetud käe korral on ristmikule väljasõit keelatud, olles ristmikul, tuleb ristmiku ületamine lõpetada.